

КОНЦЕПЦІЯ

розвитку кафедри легкої атлетики

1. Загальна характеристика кафедри легкої атлетики

Кафедра легкої атлетики є структурним підрозділом університету та входить до складу факультету педагогічної освіти. Як одна з провідних кафедр університету, вона вносить вагомий вклад у підготовку висококваліфікованих фахівців у даній галузі знань. На кафедрі підготовка фахівців здійснюється за рівнями вищої освіти «Бакалавр», «Магістр» та акредитованими в даній галузі спеціальностями: 014.11 – Середня освіта «фізична культура», 017 – Фізична культура і спорт, 227 – Фізична терапія та ерготерапія, 073 – Менеджмент, 242 – Туризм. Для студентів на кафедрі викладаються 4 навчальні дисципліни: - «Теорія і методика обраного виду спорту та спортивно-педагогічне вдосконалення», «Теорія і методика легкої атлетики», «Фізичне виховання» (легка атлетика), «Спортивно-педагогічне вдосконалення». Дисципліну «ТіМОВС та СПВ» вивчають студенти спеціальностей 017 «Фізична культура і спорт», 014.11 Середня освіта «Фізична культура» з I-го по IV курс денної та з I-го по V курс заочної форми навчання. Курс «ТіМ легкої атлетики» слухають студенти I-II курсів факультетів педагогічної освіти та фізичної культури і спорту та на I-III курсах факультету післядипломної та заочної освіти. Дисципліна «Фізичне виховання» (легка атлетика) ведеться на I курсі факультету терапії та реабілітації, з I по IV курс на факультеті туризму як дисципліна за вибором. Курс «СПВ» проводиться на V курсі (магістратура) факультетів педагогічної освіти та фізичної культури і спорту денна форма та на VI курсі курсі (магістратура) факультету післядипломної та заочної освіти.

Структура кафедри та її комплектування науково-педагогічними працівниками (НПП) визначається завданнями, які стоять перед нею, а також необхідним бюджетом, часом на навчальну, методичну, наукову та спортивну роботу. На кафедрі викладаються дисципліни практичного циклу, що потребує відповідної спеціалізації викладацького складу. На теперішній час відповідно до штатного розкладу кафедра має 11,25 ставки науково-педагогічних працівників, 2 ставки старшого лаборанта та 1 ставку лаборанта. У складі

кафедри працюють 13 НПП (в тому числі: кандидатів наук – 5, доцентів – 5; старших викладачів – 3, викладачів – 5; майстрів спорту – 3; заслужені працівники фізичної культури і спорту – 2). Науково-педагогічний склад кафедри має рівень кваліфікації, необхідний для підготовки фахівців у галузі фізичного виховання та спорту і відповідає ліцензійним умовам певних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Навчально-методичне забезпечення навчального процесу на кафедрі охоплює розроблені робочі навчальні програми з дисциплін, навчальні плани напрямів підготовки та спеціальностей, плани лекцій, семінарських та практичних занять, завдання для самостійної роботи студентів, методичні вказівки до самостійної роботи студентів, пакети тестів, пакети контрольних завдань для проведення модульних контролів, комплексні контрольні роботи для оцінки якості знань студентів. З кожної навчальної дисципліни розроблено тематику контрольних робіт та методичні рекомендації щодо їх виконання. Тематика більшості курсових та магістерських робіт, які виконуються на кафедрі, відповідає тематиці Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту та науковому напрямку роботи кафедри. НПП кафедри для покращення інформаційного забезпечення студентів постійно поповнюють фонд бібліотеки університету власними новими виданнями навчально-методичної та наукової літератури.

Науково-дослідна робота кафедри спрямована на розвиток і вдосконалення фізичних якостей у легкоатлетів різної кваліфікації. У цьому напрямку колективом кафедри було успішно виконані комплексні теми Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту Міністерства освіти і науки України. Велику увагу на кафедрі приділяють підготовці наукових кадрів. На теперішній час на кафедрі виконується 2 дисертації (Західний В.Р., Квальчук М.) За останні роки співробітниками кафедри було видано більше 70 робіт науково-методичного характеру, зокрема 16 у фахових виданнях України, в тому числі, 3 навчальні посібники та більше 13 публікацій в іноземних виданнях Web of Science та Scopus.

Спортивна робота на кафедрі організована висококваліфікованими спеціалістами. На кафедрі працює 7 суддів Національної категорії з легкої

атлетики (Конестяпін В.Г., Дух Т.І., Дунець-Лесько А.В., Західний В.Р., Строкун М.Я., Когут Ю.В., Кіщак М.Ю.), 2 майстри спорту з легкої атлетики (Свищ Я.С., Борькін В.П.), тренери вищої категорії (Свищ Я.С., Західний В.Р., Борькін В.П.). Студенти кафедри входять до складу Національної збірної команди України з легкої атлетики.

Легкоатлетичний стадіон «СКІФ» має II категорію відповідно до системи сертифікації Всесвітньої Атлетики (World Athletics). Також міжнародну сертифікацію має сектор для стрибків у висоту у легкоатлетичному манежі. Викладачі кафедри облаштували окремий сектор для штовхання ядра. Також завдяки зусиллям керівництва університету та ФЛАУ на кафедру закуплено та передано легкоатлетичний інвентар: місце приземлення для стрибків у висоту (мати, стійки, планка), легкоатлетичні бар'єри, списи, ядра, диски, стартові колодки.

Студенти кафедри проходять підвищення педагогічної майстерності, під час проходження тренерської практики. Заняття проводяться під керівництвом викладачів. Налагоджена творча співпраця з СДЮСШОР «Веслярик», КДЮСШ ім. Ю. Кутенка, КЗ ДЮСШ ім. О. Дем'янюка, КЗ ДЮСШ ім. Д. Оббаріуса.

Студенти кафедри брали участь у змаганнях різного рівня: першостях та чемпіонатах області, обласних Універсиадах, чемпіонатах та кубках України серед юнаків, юніорів, молоді, чемпіонатах Європи та світу, Олімпійських іграх. Студенти та викладачі мають змогу проходити курси суддів (I категорії), які відбуваються на базі кафедри, та отримувати відповідний підтверджуючий сертифікат.

Викладачі кафедри є членами Федерації легкої атлетики Львівської області та Федерації легкої атлетики України. Свищ Я.С. – президент ФЛАЛО, Строкун М.Я. – технічний директор ФЛАЛО, Свищ Я.С., Західний В.Р. – члени виконкому та президії ФЛАЛО, Західний В.Р., Борькін В.П. – старші тренери збірної команди області з легкоатлетичних метань.

Кафедра є організатором Всеукраїнських змагань з легкої атлетики: «Новорічний день стрибун», «Змагання зі штовхання ядра з нагоди

вшанування пам'яті Михайла Микіча» та співорганізатором низки чемпіонатів України з легкої атлетики.

2. Перспективні напрями розвитку навчально-методичної роботи

У навчальній роботі кафедри легкої атлетики потрібно зосередитись на таких завданнях:

1. Розділити дисципліну «ТІМОВС та СПВ» у дві самостійні дисципліни – «ТІМОВС» та «СПВ/ПСМ», збільшити кількість годин для дисципліни «ТІМОВС» (до 2-ох разів на тиждень на факультетах ФПО та ФФКіС або принаймні на ФФКіС); мати змогу проводити щосеместровий контроль у формі диференційованого заліку (окрім запланованих іспитів) з усіх дисциплін кафедри: «ТіМЛА» (I-II курси денної форми навчання), «ТІМОВС» та «СПВ» (I-V курси денної форми навчання). Удосконалити навчально-методичне забезпечення викладання дисциплін кафедри. Зокрема, розробити навчальні та навчально-методичні посібники, практикуми та, враховуючи умови сьогодення, зосередитись на розробці відео матеріалів для проведення практичних занять з дисциплін кафедри.

2. Клопотати перед керівництвом університету про відкриття нової дисципліни «Менеджмент у спортивній діяльності».

3. Розширити штат науково-педагогічних працівників кафедри на 1,5 або 2 ставки, у зв'язку з великою кількістю студентів, які вступають до ЛДУФК в останні роки.

4. Відкрити на базі ЛДУФК та кафедри курси для інструкторів з фізичного виховання і спорту різних груп населення; для розробки програмного забезпечення курсів залучити до співпраці фахівців з кафедр анатомії та фізіології, біохімії та гігієни, спортивної медицини та здоров'я людини, фізичної терапії та ерготерапії нашого університету.

5. Відкрити на базі ЛДУФК та кафедри спортивний клуб для надання спортивно-оздоровчих послуг для населення міста та області.

6. В рамках співпраці з Федерацією легкої атлетики України налагодити проведення на регулярній основі курси навчання і сертифікації тренерів та суддів з легкої атлетики за програмами ФЛАУ та World Athletics для тренерів і суддів Західного регіону України.

7. В рамках співпраці з Федерацією легкої атлетики України організувати та проводити на постійній основі курси підвищення кваліфікації тренерів-викладачів вищої, першої, другої категорій з легкої атлетики із залученням провідних фахівців галузі.

3. Перспективні напрями розвитку у науковій діяльності

У науковій діяльності слід продовжувати планові наукові дослідження в напрямі розвитку та вдосконаленню фізичних якостей у легкоатлетів різної кваліфікації. Разом з кафедрами теорії спорту та фізичної культури, теорії та методики фізичної культури розпочати виконання нової комплексної теми науково-дослідної роботи. Продовжити розвивати співробітництво кафедри з провідними кафедрами інших вишів, науково-дослідними інститутами, науковими центрами України, стосовно проведення спільних досліджень, видавничих проектів, участі в конференціях, обміну досвідом. Підвищити кількість наукових розробок, які підтверджені актами впровадження. Активізувати винахідницьку діяльність, що підтверджується отриманням патентів та авторських свідоцтв. НПП кафедри збільшити кількість наукових публікацій (статей, монографій та ін.), розширити їх географію, друкувати наукові роботи в виданнях, які включені до міжнародних науково-метричних баз та в зарубіжних виданнях. Посилити контроль за ходом виконання дисертаційних робіт викладачами кафедри. Створювати сприятливі умови для виконання дисертаційних робіт аспірантами і викладачами кафедри. Активізувати роботу щодо підбору і підготовки випускників університету та викладачів кафедри до вступу в аспірантуру ЛДУФК. Розвивати наукову творчість студентів, активно залучати їх до участі в виконанні наукової тематики кафедри, участі в наукових конференціях, семінарах, вебінарах та збільшити кількість наукових і науково-методичних публікацій зі студентами.

Закупити необхідне обладнання для проведення ефективної науково-дослідної роботи викладачами ЛДУФК на базі НСК «СКІФ» зі спортсменами різної кваліфікації під час проходження НТЗ та змагань.

4. Перспективні напрями розвитку матеріально-технічної бази кафедри

Для розвитку матеріально-технічної бази кафедри необхідно постійне поліпшення інформаційного та матеріально-технічного забезпечення всіх напрямів роботи кафедри. Спільно з керівництвом ЛДУФК, ФЛАУ, Управлінням фізичної культури і спорту ЛОДА закупити спортивний інвентар для проведення на стадіоні «СКІФ» змагань Всеукраїнського та міжнародного значення. Розбудова та облаштування запасного поля для метань (що дасть змогу створити на базі стадіону «СКІФ» навчально-тренувальну базу для легкоатлетів з Національної збірної команди України та окремих спортсменів). Закупити інвентар для проведення повномасштабних змагань за програмою «Дитяча легка атлетика IAAF».

5. Шляхи розвитку організаційно-методичної та виховної роботи

Організаційно-методична діяльність кафедри повинна сприяти вдосконаленню навчально-виховного процесу та вирішенню поставлених завдань з усіх видів роботи кафедри. Виходячи з цього, колективу кафедри потрібно: сприяти інтегруванню діяльності кафедри до міжнародного освітнього простору шляхом збільшення кількості укладення угод про творче співробітництво в галузі освіти і науки з іноземними профільними закладами та установами; активізувати творче співробітництво на основі укладення відповідних договорів з освітніми, фізкультурно-спортивними установами України; збільшити використання в діяльності кафедри сучасних технологій і методик організації навчального процесу, насамперед інформаційних технологій; проводити обмін досвідом між НПП та передання досвіду кваліфікованих викладачів молодим фахівцям кафедри, що сприяє підвищенню рівня педагогічної майстерності та забезпечує послідовність досвіду навчальної, методичної та наукової роботи; методичну роботу спрямувати на удосконалення методик навчання та виховання студентів, виходячи з кваліфікаційних вимог, які стосуються організації навчально-виховного процесу та його забезпечення. У виховній роботі зі студентами викладачам кафедри основну діяльність потрібно спрямовувати на: розвиток самодостатньої творчої особистості, своєчасне розкриття та розвиток творчих здібностей, залучення студентів до наукової роботи в напрямках науково-

дослідної діяльності кафедри та університету; створення необхідних умов для задоволення потреб студентів у самовдосконаленні; формування у студентів почуття національної гідності, патріотизму; сприяння розвитку студентського самоврядування, допомогу студентам у вирішенні всіх питань щодо умов навчання, побуту у гуртожитках, працевлаштування, спортивної діяльності, організації дозвілля тощо.

6. Перспективні напрями розвитку у спортивній діяльності

Сприяти підвищенню спортивної підготовленості студентів, які навчаються за індивідуальним графіком реалізації їх можливостей в обраному виді спорту. Для даної категорії студентів створювати «гнучкі» графіки консультацій викладачів та розробити достатню кількість методичних матеріалів (в тому числі і на електронних носіях) з усіх дисциплін кафедри, максимально використовувати сайт дистанційного навчання; перебудувати організацію профорієнтаційної роботи кафедри – за кожним викладачем закріпити низку середніх навчальних закладів та ДЮСШ за видами легкої атлетики; розширити список спортивних спеціалізацій легкої атлетики (різноманітні пробіги, біг на довгі та наддовгі дистанції, добовий біг, гірський біг, трейл); максимально зосередитись на заохочувальних важелях щодо результативного виступу на змаганнях різного рівня студентів-спортсменів та викладачів кафедри.

Проводити на НСК «СКІФ» такі спортивні заходи:

- різноманітні масові пробіги;
- серії змагань/етапи для школярів м. Львова за програмою «Дитяча легка атлетика IAAF»;
- чемпіонати та кубки Львівської області;
- чемпіонати та кубки України;
- міжнародні змагання, чемпіонати та кубки Європи і світу, комерційні змагання.

Оскільки кафедра є співорганізатором змагань з легкої атлетики Всеукраїнського та міжнародного рівня, які проводиться на стадіоні «СКІФ»,

слід розширити штат науково-педагогічних працівників кафедри на 1,5 або 2 ставки для якісної організації та суддівства цих спортивних заходів.

Висновки

Реалізація визначених в концепції для кожного виду діяльності колективу завдань надасть кафедрі легкої атлетики змогу успішно розвиватися і відповідати вимогам щодо реформування вищої освіти в Україні в сучасний період. Зазначені перспективи розвитку – це шлях інтегрування кафедри, як структурної одиниці Львівського державного університету фізичної культури ім. І. Боберського до міжнародного освітнього простору, шлях досягнення основної мети освітньої діяльності кафедри та вагомий внесок у забезпечення конкурентоспроможності випускників ЗВО за рахунок високої якості наданих знань.

